

siensibus, Bekölczensibus, Csányiensibus, Kápolnensibus, ac aliis captivitate perpeſſis ex impositionibus ad eos cedens portalis et taxalis solutio usque feliciora tempora in refusionem damnorum imputetur, denominantur, qua occasione Regesta etiam Cottus rectificanda decernuntur.

1680. évi 82. jkl. Iidem pro exigendis a Joanne *Némethy* Rationibus deputantur, scribendumque eidem, ut quantocijusz compareat, quo Cottus scire possit, quantum avenae, et victualium administratum sit, et quantum restet? interim deciditur, ut siquidem officiales Ondienses serio exigent, ex vicinis locis provideatur.

1681. évi 96. jkl. *Gyöngyöſsy* Stephanus et Stephanus *Laczkovics* publicatis Literis C. Ferdinandi *Arriseti* administrandorum administrationem ferventissime urgentibus, et Ablegatos pro ineunda conventionem cum eodem Comite postulantibus, pro avertenda executione militari ablegantur penes viaticum fl. 100.

1681. évi 98. jkl. *Gyöngyöſsy* Stephanus et Stephanus *Laczkovics* Ablegati statum suum, et postulata C. *Arriseti* binis Literis declarant: ut igitur malo eventuro praeveniatur, exactio, et Onodinum fienda administratio impositae, ac etiam in restantiis haerentes Avenae, pecorumque per Officiales admaturanda decernitur. Interim eisdem Ablegatis notificandum, ut ratione foeni, straminis et lignorum focalium cum Cottu Borsod. convenient. Cum autem illa conventio incerta sit, ad singulas Portas singuli 16 currus foeni et totidem straminis interim aliter imponuntur.

1681. évi 100. jkl. Iidem Ablegati reduces seriem suae legationis scriptotenus referunt, et super quanto repartitionali quietantias producunt Annonarii Onodiensis, ratione vero gratuiti laboris adsunt quietantiae: quare pro Ablegatis ordinantur Joannes *Borsicz* et Stephanus *Laczkovics* Cassoviam cum instructione et credentialibus, quibus conferuntur fl. 100.

1682. évi 156. jkl. *Gyöngyöſsy* Stephanus et *Gyürky* Paulus aliique plures pro peragenda rectificatione Portarum deputantur.

GYÖNGYÖSY LÁSZLÓ.

BARAKONYI FERENCZ ÉLETÉHEZ.

I.

1656.

Az nemes Cassa városának főbirája nemzeti Szentkirályi Sebestyén uram ő kegyelme hírével és consensusából.

Én Kozma Anna, az néhai nemzeti és vitézlő Barchai János úrnak özvegye, adom tudtára mindeneknek, az kik illik, és vallom ez levelemnek rendiben, hogy én árva özvegységemben ennek előtte való 1643. esztendő tájban néhai szerelmes uramtól reám és nevetlen kis leányomra, néhai Barchai Juliánára Cassán az derék piacz utczában egy kőházam maradván, mely ház Barchai (Bárczai) háznak neveztetik és az kinek az felső kapu felől való szomszédja az Langh János uram háza és az alsó kapu felől való szomszédja az *Alvinczi Péter* uram háza vicináltatik. Ezen kassai házamat

látván, hogy pusztulásra jut, ha gondot nem viselek reá, mivel azért gyámoltalan özvegy asszony lévén és magamnak az kassai lakásban módom nem lévén, azon felül megnevezett kassai házamat adtam volt bizonyos évekkig árendában ugyan Kassán lakozó Herteli János uramnak oly conditiók alatt, hogy nekem és maradékimnak esztendőről esztendőre harmincz forintokat tartozzék adni és fizetni, azonkívül az város adóját is esztendőnként tartozzék megadni, ugymint hat-hat forintot; hogy az házam el ne pusztuljon, engedtem volt azon Hertelyi János uramnak azt is meg, hogy szabadon építse és ha árendán felül valamit épített ő kegyelme, eltelvén az arendatorius terminus és kezemhez akarom azon házamat vennem, valamennyi summával többet fizet ő kegyelme az épületért az árendán felül, akkor azt kassai főbíró uram és az nemes tanács uraméktól arra rendeltetett tanácsbeli főemberek valamire becsülik és ítélik az épületet, tehát tempore redemptionis vagy én avagy az én szerelmes leányom kezünkhöz akarjuk azon házat vennünk és váltanunk, tehát az épületnek az árát tartozunk Hertelyi János uramnak letenni és egyszersmind megfizetni és ugyan azon házat kezünkhöz venni; akarván azért ezen arendatoriához magamat alkalmaztatnom, mivel Isten az én szerelmes leányomat nekem holtig való keserűségemre szemem előtt ez világból kivitte és az örök életnek elbirására magának választotta, az kassai nemes városnak bevett jó szokása és törvénye szerint néhai szerelmes leányomról praecise csak én reám, ugymint leányomnak édes anyjára szállott és maradott vissza azon Cassai civilis kőházam. Akarván azért ezen kassai házamat életemben s magam kezéhez vennem, találtam meg az én kedves öcsém *Barakonyi Ferencz* és Kozma Gergely urunk által az méltóságos magyarországi palatinus gróf Vesseleni Ferencz uramat ő nagyságát, mely öcsémuraim ő kegyelmek instántiájokra palatinus urunk ő nagysága irt az nemes Cassa városa főbirájának és az nemes tanácsnak, hogy ő kegyelmek bizonyos atyjokfiat az nemes tanács közül bocsássák ki s azon háznak épületit megjárják s meglássák és megbecsüljék ő kegyelmek, hogy ennyi ideig való árendáján felül mennyire mehetett az épületnek ára és mostan mit érne az etc. Mely méltóságos palatinus urunk ő nagysága levelét ugyan az én bizodalmas és kedves öcsém *Barakonyi Ferencz* uram maga bevitte és praesentalta cassai főbíró nemzetes Szentkirályi Sebestyén uramnak és az nemes tanácsnak, az mellett öcsém *Barakonyi Ferencz* uram szóval is proponálván azon cassai házamnak dolgát az nemes tanács előtt. Melyre képest ugyanazon napon, ugymint die 3 Martii anno 1656 mindjárt cassai főbíró uram ő kegyelme és az nemes tanács becsületes tanácsbeli négy atyjokfiát, ugymint az nemzetes és becsületes Kroner György, Hangodi Benedek, Márkus Mihály és Cassai István uramékat ő kegyelmeket bocsátottak magok közül azon Barchai háznak épületét meglátni és megbecsülni. Midőn azért azon felül megnevezett becsületes tanácsbeli főemberek az háznak minden ujonnan való épületét eljárták volna és meglátták volna, elsöben ő kegyelmek Herteli János uramtól az arendatoria levelet előkérvén, melyből kitetszett, hogy majd tizenkét egész esztendeje vagyon, az mióta ő kegyelme egy pénzt sem fizetett azon háztól sem nekem, sem néhai szerelmes leányomnak,

mely arenda pénz extendáltatott ad florenos 360. Azonban Herteli János uram is producálta azon becsületes nemes tanácsbeli főemberek előtt az ő kegyelme auczugh¹ levelét és lajstromát, hogy mennyit fizetett akkor, az mikor építette az munkásoknak és mesterembereknek, mely lajstrom szerint extendáltatott, az ő kegyelme akkori fizetése circiter ezerkétszáz egynéhány forintokra. Ezen summából azért elsőben excindálván azon tanácsbeli becsületes főemberek az arendatoria summát, ugymint fl. 360, annakutána mivel az faépületeknek romladozását láttuk, ő kegyelmek praemittálták az köztünk való compositiót. Mely nemes tanácsbeli főemberek ő kegyelmek állal sok fáradságok után ő kegyelmek ugy ment véghez, hogy kész pénzt adják statim et de facto Hertelyi János urnak az árendán felül négyszáz magyar forintokat, mely summa pénznek, én árva özvegy asszonyi áltat levén, az megadására és fizetésére elégtelen voltam, hanem az én jóakaró és bizodalmas öcsém *Barakonyi Ferencz* uram ő kegyelme ugyanazon becsületes nemes tanácsbeli főemberek előtt Hertelyi János urnak aranyul és tallérul a négyszáz magyar forintokat deponálta és megadta, kiről Hertelyi János uram azon becsületes tanácsbeli főemberek előtt quietálta is öcsém *Barakonyi Ferencz* urat és azon órában az házat per manus nekem Kozma Annának Herteli János ur ugyanazon becsületes nemes tanácsbeli főemberek előtt kezembe adta és bocsátotta s minden auczugit, lajstromát és arendatoria leveleit azon órában ide adta és azon házból minden közit és jussát kivette. Az házat kezemben bocsátván Herteli János uram, az nemes Cassa városának adószedő atyjokfia az becsületes Ujhelyi Mihály uram ő kegyelme azon becsületes tanácsbeli főemberek előtt az nemes Cassa városának lajstromos könyvét előlvevén, ab anno 1643 huiusque extendálódott ez jelen való 1656 esztendő adójával és zeller-pénzével együtt ad fl. 26 mely huszonhat forintot is öcsém, *Barakonyi Ferencz* uram ő kegyelme mindjárt ugyanakkor ő kegyelmek előtt megadott Ujhelyi Mihály urnak, kiről Ujhelyi Mihály uram quietálta *Barakonyi Ferencz* urat. Ezeken kívül az nemes Kassa városának jó rendtartása és szokása s bevett törvénye szerint azon becsületes tanácsbeli főembereket is fáradságokért conteltálta *Barakonyi Ferencz* uram ő kegyelme, ugymint az négy becsületes embernek adott ő kegyelme talleros Nr. 4 in summa, az kit most készpénzül adott és fizetett öcsém *Barakonyi Ferencz* uram ezen házamért, teszen fl. numero négyszázharminczhárom den. 20. Ehhez adván az esztendőnként való arendatoria pénzt, teszen in summa hétszázkilenczvenhárom forintot és den. 20, az mint most ezen cassai házam kezemhez került és birodalmam alá vehettem. Mivel azért én gyámoltalan árva és beteges özvegyasszony levén, megtekintvén az én bizodalmas jóakaró öcsém nemzetes *Barakonyi Ferencz* urnak én hozzám való atyafiságos jóakaróját és szolgálatját s mind penig ezen házamnak kezemhez való vétében sok költségét, az kiket feljebb megirtam s mint penig mostani szükségemben való adakozását, hogy kérésemre adott ő kegyelme nekem kétszáz bárányozni való juhokat táplálásomra való majorkodásomra, melyek alatt

¹ Auszug ?

inkább mind most bárányok lesznek, viszont az én kérésemre adott öcsém Kozma Gergely uramnak választva az barakonyi majorban levő ökrei közül kettőt, az juhoknak pedig bokrát¹ most az Tiszántúl is különben öt forintnál nem adják, azért az kétszáz juhnak az ára lenne flor nr. 500 és az két jó ökörnek az ára teszen fl. nr. 50. Ilyen sok jóakarattjáért és költségeért öcsém uramnak én is háladatlan nem akarván lennem, hanem becsületes Kassa városának főbirája nemzetes Szentkirályi Sebestyén uram kegyelme előtt ez mai napon ezen felül megnevezett kassai házamat örökösen adom és vallom az én kedves öcsém *Barakonyi Ferencz* úrnak és az ő kegyelme szerelmes házastársának nemzetes Lekcsei Sulyok Borbála asszonynak és ő kegyelmek mindkét ágon levő maradékainak, successorinak, legatariusinak jure perpetuo et irrevocabili fiúról fiúra és nemzetségről nemzetségre birhassák ő kegyelmek örökös igazsággal. És sem én magam, sem az én mindkét ágon levő atyámfiak és successorim s legatariusim senki ezek közül ezen házhoz semmi jussát és közét soha ne mondhassa, ne is avathassa, sőt ha jövendőben öcsém *Barakonyi Ferencz* urnak és feleségének, Sulyok Borbála asszonynak (kit Isten eltávoztasson) mindkét ágon magva szakadna, szabad dispositiójában legyen ő kegyelmeknek és maradékinak valakinek akarják, annak adhassák és hagyhassák akár pénzben s akár testamentumban.

Az minthogy vallom, adom azon felül megemlített házamat ő kegyelmeknek nemzetes *Barakonyi Ferencz* öcsém urnak és az ő kegyelme szerelmes házastársának nemzetes Lekcsei Sulyok Borbála asszonynak és mindkét ágon levő s ezután Isten kegyelmességéből leendő ő kegyelmek maradékinak, successorinak és legatariusinak örökös képen és visszahihatatlanul, kivéven abból mindennemű igazságot, ő kegyelmek birhassák fiúról-fiúra és nemzetségről-nemzetségre. Hogyha pedig jövendőben ezen örökvallásomról való levelemet vagy magam vagy vér szerint való mindkét ágon levő atyámfiak successorim és legatariusim közül valaki felbontani és violálni akarná vel in toto vel in parte aliqua, annak felbontásának ezer magyar forint legyen az kötele és addig pörét el se kezdhesse, valameddig azon ezer magyar forintokat akkorbéli kassai főbiró úr és az nemes tanács előtt jó, igaz mértékű és kelő pénzü simul et semel, valamennyiszer az fassionalist violálja, le nem teszi, mely violáló személy által leteendő felülmegirt summának hasonfele nemes Kassa városának akkorbéli biráié, fele pedig az megálló félé, ugymint nemzetes *Barakonyi Ferencz* uramé és ő kegyelme megnevezett szerelmes házastársáé s mindkét ágon levő maradékié legyen. Az evictiót országunk törvénye szerint mindezekben magamra vállalván és successorimra, hogy ő kegyelmeket és ő kegyelmeknek mindkét ágon levő maradékit és successorit minden törvény szerint való háborgatók ellen magam, maradékim, successorim tartozunk azon ország törvényében denotált büntetésnek alatta magunk saját költségünkkel és fáradságunkkal megoltalmazni. Melyet ha nem cselekednénk, tehát ez levelem erejével valaholott ez Magyar országban akármely vármegyében, az hol jószágunk találtatik azon vármegyének azon processusban

¹ Párját.

levő egyik szolgabírája plenaris executiot tehessen és tehetessen seclusis omnibus et quibusvis iudicis remediis temporibusque iuristionis. Ezen levelemet és örökvallásomat kegyelmed nemes Kassa városának becsületes főbírája nemzeti Szentkirályi Sebestyén uram az nemes Kassa városának protocollumában és könyvében esztendő s egy nap alatt az nemes városnak bevett jó szokása, rendtartása és törvénye szerint tartozzék kegyelmeitek beiratni jövődő bizonyására és erősségére ez én kegyelmed előtt tett vallásomnak és testamentum szerint való dispositiónnak. Melyet magam pecséttemmel és keresztvonás formára írt kezem irásával megerősítvén, adtam ilyen becsületes nemes személyek előtt, ugymint az nemes Kassa városának nemes tanácsának tagjai: Kroner György, Hangodi Benedek, Markus Mihály és Kassai István urak előtt. Datum in regia ac libera civitate Cassoviensi die 3 mensis Martii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto.

Néhai Barchai Jánosnak megmaradott özvegyének keresztvonása és pecsége. Kozma Anna.

Én *Barakonyi Ferencz* az nemes Cassa városának jó rendtartása és szokása szerint valaminemű adó avagy egyéb onus tartozik azon házamtól, azt én is praestálom és maradékim is tartozzanak praestálni és supportálni.¹

Coram me Sebastiano Szentkirály pro tempore liberae ac regiae civitatis Cassoviensis iudice. Salvo tamen iure alieno, Sebastiano Szentkirály. Coram me Stephano Kassay, Kroner György. Benedictus Hangody.

(Eredetije papiroson, rányomott négy piros, gyűrűspeccéttel, Kassa városa levéltára, 8332. sz. a.)

II.

1656.

Az nemes Kassa városának főbírája nemzeti Szentkirályi Sebestyén uram ő kegyelme hírével és consensusából.

Én Fáji Gábor, az néhai Fái György uram atyámnak néhai Barchai² Sophia asszonytól való fia adom tudtára mindeneknek és szabad jó akaratomból vallom ez levelemnek rendiben (és magamra is vállalván Isten Kegyelmeiségéből immáron születve és ennek utánna születendő gyermekimnek, successorimnak, legatariusimnak, az kiket tudniillik ez ide alól megírandó dolog most avagy jövődőben akármi formán illetetne törvény szerint való terheket?) hogy én bizonyos és eltávoztathatatlan szükségeimtől viseltetvén kényszeríttem az én jóakaró uramtól, nemzeti *Barakonyi Ferencz* uramtól és az ő kegyelme szerelmes házastársától, nemzeti Lekzei Sulyok Borbála asszonytól bizonyos számú summa pénzt, ugymint kétszáz és ötven magyar forintokat és két jármos ökröket felvennem, mely ő kegyelme jóakarójáért én is szabad jóakaromból adom és vallom nemes szabad királyi Kassa városában néhai Barchaiak házában való mindennemű igazságomat és rata portiomat,

¹ Barakonyi sajátkezű sorai.

² Bárczay.

valamelyek most és jövendőben engemet és az én maradékimat azon házban illetnek és illehetnek jure perpetuo et irrevocabili, hogy sem én magam, maradékim, successorim, legatariusim utriusque sexus universi, azon házbeli rata portionkhoz semminemű közünket és jussunkat soha nem mondjuk avagy praetendáljuk. Az minthogy per manus adom és vallom, azon kassai házban való rata portiomat magam, maradékim, successorim utriusque sexus universi nemzetes *Barakonyi Ferencz* és ő kegyelme szerelmes házastársának nemzetes *Lekcei Sulyok Borbála* asszonynak és mindkét ágon levő ő kegyelmek maradékinak, successorinak legatariussinak minden azon igazsággal, valamellyel magam és successorim is bírhattuk volna örökös képpen és visszahíthatatlanul, úgy hogy ő kegyelmek bírassák örökösen fiúról fiúra és nemzetségről nemzetségre. Hogyha pedig ez én örök vallásomat magam vagy maradékim, successorim avagy legatariusim közül utriusque sexus universi vel in toto vel in aliqua sua parte violálni akarnánk, annak kötele száz arany legyen és pörít addig el se kezdhesse, meddig simul et semel jó és igaz mértékű aranyú akkorbéli kassai bíró uram és az nemes kassai tanács előtt le nem teszi azon száz aranyakat, melynek fele az nemes kassai bíró uramé az nemes tanácscsal együtt, fele pedig az megálló félé legyen. Ezen leveletem és örök vallásomat kegyelmed, nemes Kassa városának főbírája, nemzetes *Szentkirályi Sebestyén* uram az nemes Kassa városának protocollumában és könyvében esztendő és egy nap alatt az nemes városnak bevett jó szokása s rendtartása szerint tartozzék kegyelmeitek beírni jövendő bizonyosságára és erősségére ez én, kegyelmeitek előtt tett örökvallásomnak, melyről magam saját pecsétemmel és kezemírásával megerősített kérelmet adtam és ide alább megírt becsületes nemes személyek előtt. Datum in oppido Szepesi die 14 Julii, anno Domini 1656.

Fái Gábor.

(P. H.)

Coram me Nicolao

Becz (?)

(P. H.)

Coram me Sebastiano Szentkirályi pro tempore iudici primario regiae ac liberae civitatis Cassoviensis, salvo tamen iure alieno.

Coram me Stephano Nykházi Judlium comitatus Abauyvariensis.

Coram me Stephano Bogdany.¹

(P. H.)

Coram me Johanne R. (?) alias Porony.

(P. H.)

Kivül: Anno 1656, die 14 Julii Fáy Gábor uramtól ez szerint vettem meg az kassai házban való rata portióját örök áron.

(Eredetije papíron, öt rányomott piros pecséttel, Kassa v. lvt. 8333. sz. a.

¹ Czímerében jobbra néző, kivont kardot tartó oroslány!!! A 8818. számú 1664-ben kelt okirat szerint Bogdány István 1655-ben »nemes egri káptalan nótáriusa« végrendeletet tett.

III.

1662.

Generose Domine, Amice mihi observandissime.

Mostani alkalmatossággal akarnám requirálnom kegyelmedet, mivel már vagyon kegyelmed előtt Bosniak uram legatariusi és feleségem jószága végett micsoda controversiánk volt, mely dolog végett sógor Vér Ferencz uram plenipotentiával az atyafiak tetszéséből Pozsonyban az mostani országgyűlésére felbocsátottuk volt, kinek kimenetele különben nem lehetett, hanem amicabiliter való compositióra kellett menni. Mely dologban nemzetes *Barakoni Ferencz* uram sokat fáradozván mi megtekintettünk ő kegyelme fáradságát, közönséges akarattól adtuk ő kegyelmének az kassai felső hostátban levő, Bornemissza uramtól reánk szállott kertet, melyet ugyanezen levelem praesentáló becsületes szolgám, nemzetes Doboczi János uram által kegyelmed előtt fateáltatom mind magam s mind feleségem képében hasonlóképpen valamint sógor Vér Ferencz uram ő kegyelme fassionalest teszen és per manus bocsátom. Isten éltesse kegyelmedet sokáig jó egészségben, Datum Lipcze várában 28 Julii 1662.

Generosae Dominationis Vestrae amicus ad serviendum paratissimus

Comes Ladislaus Wesseleny.

Kívül: Generoso domino Michaeli Kálai iudici primario liberae regiaeque civitatis Cassoviensis etc. domino amico observandissimo.

(Eredetije papiroson, zárlatán piros pecséttel, Kassa város levéltára 8684. sz. a.)

KEMÉNY LAJOS.

LASKAI JÁNOS VERSES LEVELE IFJ. GRÓF BETHLEN ISTVÁNHOZ CHARICLEÁRÓL.

Az alább olvasható verset a budapesti egyetemi könyvtár kéziratárából adjuk ki. Az eredeti XVII. századi kéz írása, tehát ha nem a szerző írása, akkor egykorú vagy közelkorú másolat. A borítéklapon Szilágyi Sándornak ez a jegyzete van: »É. n. [Év nélkül.] 1630—35. Laskai Csókás¹ János: Bethlen Istvánhoz intézett »Karikliá« című, költeménye.« Ezt vették be a kézirati katalógusba is. Szilágyi ezt a jegyzetet részben az eredeti kézírás felirata alapján írta, ennek hátlapján olvasható a cím is: *Crariklea* [így]. De honnan vette a szerző nevét? Felismerte benne Laskai kezeírását, vagy talán eredetileg azon colligatum indexében, a melynek 728—40. lapját képezte, meg volt nevezve a szerző, vagy csak feltevés a mű elejének személyi vonatkozású részei alapján? Ezt ma

¹ A *Csókás* névnek, melynél Szilágyi úgy látszik a XVI. században élt »Petrus Lascovius Monedolatus«-ra gondolt, aligha van alapja, Laskaiink leg-alább sohase használja.